

6. Складіть тези публічного виступу на тему «Причини виникнення синонімії у медичній термінологічній лексиці».

Таким чином, уміння добирати синонімічні слова і правильно вживати їх у професійному мовленні – неодмінний складник культури мови майбутнього медичного працівника.

Література

1. Світлична Є. І., Берестова А. А., Телешкіна О. О. Фахова мова фармацевта : базовий підруч. для студентів вищ. фармацев. навч. закл. (фармац. ф-тів) IV рівня акредитації. 2-ге вид., випр. та допов. Харків : НФаУ Золоті сторінки, 2017. 312 с.

2. Словник синонімів української мови: в 2 т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. К. : Наук. думка, 2006.

3. Словник української мови : в 11-ти томах. К. : Наукова думка, 1970 – 1980. Т. 9. 1978. С. 185.

УДК 37.091.113:005.336.2

Турчик І.В.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту освіти

Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти

irinaturchik@ukr.net

ЕКОНОМІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК НЕОБХІДНА ВИМОГА ЧАСУ

Постановка проблеми. В умовах освітянської та адміністративно-територіальної реформ одним із шляхів удосконалення механізму управління та фінансування закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) в Україні є упровадження та розширення автономії закладів з навчальної, економічної та фінансово-господарської діяльності. Для сучасного керівника ЗЗСО впровадження автономії, насамперед, відкриває шлях оптимізації управлінського процесу та водночас вимагає формування економічної компетентності.

У нашій державі питання підготовки економічно компетентних керівників ЗЗСО особливо актуальне у зв'язку з тим, що нині більшість керівних посад обіймають люди, які не мають спеціальної управлінської підготовки, фахових знань з економічних, фінансових, маркетингових питань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дефініцію «компетентність» експерти державних і недержавних освітніх організацій Швейцарії, США та Канади DESECO з різних галузей (освіти, бізнесу, здоров'я) визначають, як здатність забезпечити індивідуальні та соціальні потреби, виконувати поставлені завдання. Вони вважають, що компетентність ґрунтується на поєднанні цінностей, емоцій, ставлень і практичних навичок, поведінкових компонентів, знань і вмінь, всього того, що мобілізує до активної дії. Експерти також вказують на провідне значення ключових компетентностей. Серед них найбільш значимими виділяють автономну діяльність, уміння функціонувати в соціальних гетерогенних групах, інтерактивне використання засобів [1].

У «Новому словнику української мови» зазначені терміни мають таке пояснення: «Компетентний. 1. Який має достатні знання в якій-небудь галузі; який з чимось добре обізнаний, тямущий; який ґрунтується на знанні; кваліфікований. 2. Який має певні повноваження; повноправний, повновладний. Компетенція – це добра обізнаність із чим-небудь, коло повноважень якої-небудь організації, установи або особи» [3, с. 305].

Мета дослідження полягає у визначенні змісту економічної компетентності керівників ЗЗСО України та визначення нових підходів до підготовки менеджерів освіти нового типу.

Сучасний менеджер освіти – це професійно підготовлений спеціаліст, який має достатню економічну підготовку і розвинуте економічне мислення, здатний виявляти проблеми, приймати управлінські рішення і нести відповідальність за їх реалізацію, продукує ідеї та аргументовано відстоює свою точку зору, проявляє ініціативу та має підприємницький хист, досягає позитивних результатів у роботі. З огляду на це виникає потреба у визначенні поняття «економічна компетентність менеджера освіти».

Виклад основного матеріалу дослідження. Опираючись на власний досвід, трактуємо економічну компетентність керівника ЗЗСО як здатність результативно здійснювати управлінську діяльність у галузі освіти, на основі ґрунтовних економічних знань, умінь, навичок і особистісних якостей, для ефективного розвитку організації (установи) в умовах ринкової конкуренції.

Забезпечення прозорості в роботі ЗЗСО та його фінансів, створення бухгалтерської служби, формування наказу про облікову політику закладу, організація самостійного бухгалтерського обліку, формування бюджету, складання кошторисів, підготовка документації й участь у тендерних торгах, відкриття рахунків, підготовка фінансових звітів – це незначний перелік тих вмінь і навичок, якими повинен володіти керівник ЗЗСО в умовах автономії та фінансової самостійності закладу.

Однак не всі керівники ЗЗСО позитивно ставляться до впровадження шкільної автономії, демонструють готовність до змін і прагнення прозорості в управлінні освітою на всіх рівнях, оскільки необхідно мати мужність вникати в питання кошторису, бюджету, тендерних торгів, ведення облікової політики тощо, а це потребує опанування ними саме економічної компетентності.

Основу економічної компетентності складають чотири компоненти: мотиваційний, когнітивний, операційний і особистісний. Кожен із зазначених компонентів містить елементи: мотиваційний (мотиви, потреби, ціннісні орієнтації), когнітивний (знання), операційний (уміння, навички), особистісний (особистісні якості). Виконуючи ту чи іншу економічну функцію, керівнику ЗЗСО необхідні певні мотиви, знання, уміння, навички і особисті якості, щоб досягти позитивного результату економічної діяльності [1; 2].

Своєрідними індикаторами, які дають поштовх до економічної діяльності менеджера освіти є мотиви, потреби, ціннісні орієнтації, які складають мотиваційний компонент економічної компетентності. Саме вони виступають головними стимулами до засвоєння нових економічних знань, готовності до економічної діяльності, особистісного та професійного розвитку.

У структурі економічної компетентності когнітивний компонент розглядатимемо як певні знання, а операційний, як уміння і навички кожної функції економічної діяльності керівника ЗЗСО. Знaniєвий компонент включатиме знання з економіки. Набуття і застосування економічних знань ефективними стають лише тоді, коли вони вмотивовані індивідуально-особистісними потребами. Економічні знання перетворюються у професійні у тому випадку, коли вони вибудовуються в індивідуальну модель практичного розв'язання економічних і соціальних завдань.

Висновки. Підвалинами успішного виконання професійних функцій керівників ЗЗСО в умовах конкуренції є глибокі теоретико-методологічні знання з основ економіки, освітнього менеджменту, фінансів, маркетингу, підприємницької діяльності, а також законодавчо-нормативної бази фінансово-економічної діяльності, управління персоналом тощо. Забезпечити теоретичний та практичний рівень розвитку економічної компетентності менеджерів освіти допоможуть такі дисципліни:

- загальноекономічної підготовки: економічна теорія, макроекономіка, мікроекономіка, теорія економічного аналізу;

- професійно-орієнтованої підготовки: економіка освіти, економіка підприємства, фінанси, бухгалтерський облік і аудит, підприємницьке право, маркетинг в освіті, менеджмент в освіті, логістика, управління установами та закладами освіти, міжнародні економічні відносини тощо.

Опанування керівниками ЗЗСО вище зазначених дисциплін в умовах впровадження автономії дозволить: 1) перейти від отримання коштів за кодами економічної класифікації до фінансування єдиною сумою; 2) самостійно формувати бюджет (кошторис) закладу освіти; 3) активніше залучати додаткові кошти; 4) впроваджувати незалежну систему контролю за кількістю та якістю наданих послуг освіти; 5) здійснювати на свій розсуд процедури закупівлі товарів, робіт та послуг та підписання угод на їх поставку; 6) впроваджувати сучасні програмні продуктів та системи бухгалтерського обліку діяльності; 7) розробляти та впроваджувати звітність, яка висвітлюватиме основні напрями діяльності закладу з метою аналізу, оцінки та громадсько-державного контролю якості та кількості наданих освітніх послуг; 8) за умов економії коштів преміювати працівників, а також учнів за досягнення в роботі й навчанні; 9) посилити відповідальність та ініціативність колективу закладу освіти.

Література

1. Бурлаєнко Т. І. Зміст і структура економічної компетентності майбутніх менеджерів освіти як необхідна вимога часу [Електр. рес.]. – Режим доступу: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_7/2.pdf

2. Економічна компетентність в системі післядипломної педагогічної освіти: навч. посіб. / за ред. Г. А. Дмитренка. К. : ЦППО, 2008. 125 с.

3. Новий тлумачний словник української мови: в 4-х т. К. : Аконт, 1999. Т. 2. 910 с.

4. Саюк В. І. Розвиток економічної компетентності педагогічних працівників у системі підвищення кваліфікації. *Вища освіта України*. К., 2006. Т. 3. С. 511-520.